

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Doboz sokáig a Wenckheim - uradalom központja volt. 1720 és 1798 között a Harruckern domínium tartozékává válik, amikor özv. Siskovich Józsefnétől zálog útján gróf Wenckheim Józsefné szerzi meg Dobozt, s a hozzá tartozó pusztákat Gerlát és Dobozmegyert. Ezt követő évtizedekben a Wenckheim család a település legnagyobb földbirtokosa. A település központjában a gyulai Czigler Antal építette fel a család vadászkastélyát. A kastély három részletben készült el. Először a főút felé néző földszintes lakosztály (mai ABC) készült el, melyet vadászkastélyként használtak. Az 1850-es években a főútra néző emeletes részt (mai Kastély kávéház) valamint a tőle jobbra eső épületrészt (mai iskola épülete) építették. 1900 körül készült el az udvarban található kocka alakú, bástyaszerű emeletes rész. Doboz az uradalom központja lett, innen irányították a vésztői és csorvási birtokukat is. A kastély épülete 1948 óta szolgálja a helyi oktatást. A többszöri átalakítás következtében a kastély műemlék jellege megszűnt.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Doboz, Kossuth tér 15. szám alatt található épület ma a Dobozi Általános Iskolának ad helyet, amely egykor a Wenckheim család vadászkastélyá, uradalmi központja volt, amely jelentős szerepet töltött be a megye illetve a település életében. 1805 és 1810 között kezdték el építeni, 1944-ben nyeri el végső formáját. Az épület már olyan mértékben átlettt alakítva az évek során, hogy műemléki jellege megszűnt. Az épület szerkezete és homlokzatának egyes részei idézik fel az egykori épület szépségét. A településen élők számára jelentős eszmei értéket képvisel. A település turisztikai vonzerejéhez hozzájárul.